

[Marlanne Jelvéd]

Så har vi prøverne. Der står i et cirkulære eller en bekendtgørelse, at prøverne skal afspejle den daglige undervisning. Det lyder jo smukt. Jeg har fundet ét træk, der er positivt ved prøverne i denne sammenhæng: Hvis ikke vi havde haft prøver, var dansklærerne formentlig ikke begyndt at undervise i andre tekster end de traditionelle litterære tekster, der har været indholdet i danskundervisningen igennem mange, mange år. Så havde man ikke så hurtigt fået billeder og sagprosattekster ind i undervisningen. Det er et godt eksempel på, hvad der i virkeligheden sker, nemlig at prøverne indvirker på, hvordan undervisningen tilrettelægges, hvad man bruger tiden til i timerne. Når man nærmer sig de år, hvor man skal til prøve: 7., 8., 9. klasse, drejer det sig om at øve børnene i at gå til prøve, og dermed indsnævres forpligtelsen over for folkeskolens formål og forpligtelsen over for børnene og forældrene og samfundet til at være rent faglig opøvelse i at kunne klare de færdigheder, som skal kunnes ved en prøve.

Vi er i en situation, hvor stadig væk – og dette er simpelt hen uanstændigt og uacceptabelt – 25-30 pct. af en årgang børn ikke får en kompetencegivende uddannelse. Jeg har checket de tal for halvandet år siden; da var de stadig gældende. Det kan være, tallene er lidt anderledes i dag, det ved jeg ikke, men det er i den størrelsesorden. Det er børn, som er udskilt igennem deres skoleforløb, som har fået skabt barrierer af kolossal størrelse over for at udanne sig videre i deres voksenliv. Det er til de mennesker, som nu er voksne, vi afsætter milliarder og atter milliarder af kroner og skaber uddannelsesstilbud, og jeg ved ikke hvad, for voksne på arbejdsmarkedet, fordi de ikke har en tilstrækkelig uddannelse. Det er selvfølgelig ikke kun folkeskolens ansvar, men det er også folkeskolens ansvar.

Vedrørende karaktersystemet er det jo sådan, at man har en eller anden forestilling om, at der er en entydighed bag karaktergivning. Jeg vil gerne kraftigt sige, at dette er en illusion. Jeg ved ikke rigtig, om det er klogt af mig at gå ind i en diskussion om karaktererne nu – jeg vil indskrænke mig lidt – men jeg kan sige, at hvis man i øvrigt skulle have et karaktersystem, ville det være ideelt, hvis dette system, uanset hvornår man gav karakterer, var målrelateret, sagde noget om, i hvilket omfang man

har nået det mål for fag og folkeskole, som er stillet fra Folketingets side.

Men der er mange urimeligheder i karaktersystemet. Hvis en elev, der er dygtig til at stave, ved staveprøven skal have sin karakter hævet fra 11 til 13, skal eleven i løbet af 20 minutter kunne finde og rette én fejl rigtigt. Hvis en anden elev vil løfte sin karakter fra 5 til 6, skal eleven på de samme 20 minutter kunne finde og rette 25-30 fejl rigtigt. Det er fuldstændig urimeligt, og det er den type indlæring, der virkelig gør, at det er vanskeligt for lærerne at motivere de børn, som har besvær, i dette tilfælde med stavning.

Som tidligere beskikket censor igennem mange, mange år i stilskrivning – det hedder det ikke, men det kalder jeg det her – har jeg desværre – og jeg har gemt dem – alt for mange eksempler på, at der er afstand mellem censors og lærers bedømmelse. Der er eksempler på, at censoren kan give 6 og læreren 11 i stil, det er ikke ukendt, og selv om man fra ministeriets side har forsøgt virkelig kvalificeret at skabe et bedre grundlag for, hvordan man vurderer stilene, er det stadig væk den type eksempler, man må leve med. 13-skalaen duer ikke i folkeskolen. Vi burde være nået dertil, hvor man kunne diskutere det og forskningsmæssigt prøve at se, om man kunne udvikle et andet karaktersystem i folkeskolen.

Vi er tilhængere af, at man udvikler prøverne i folkeskolen. For min skyld kunne man godt afskaffe dem, for de er fuldstændig uden betydning. Hvis man udviklede nogle interne prøver, som løbende og bredt, meget bredt, ikke kun fagligt snævert, var med til sammen med elever, forældre og lærere at gøre status over, hvor langt eleven var nået i en given situation, i et givet undervisningsår, også langt nede, faktisk helt fra 1. klasse, så kunne eleven selv medvirke til målrettet og bevidst at finde frem til sine svagheder og til, hvordan han/hun kunne satse på at komme videre.

Det, der er vigtigt nu, hvor vi skal til at diskutere folkeskoleloven som helhed engang efter nytår, er, at vi gør os klart, hvad det er, vi vil give eleverne med i ballast, når de skal ud i samfundet fra skolen i år 2000, og det er altså langt, langt bredere end de rent faglige ting. Selvfølgelig skal børnene lære de faglige ting. Det er der ikke én der vil sætte spørgsmåltegn ved, det er en banalitet, en almindelighed. Det